

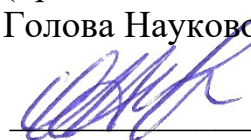
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол №10 від 29 серпня 2025 р.)
Голова Науково-методичної ради

 Оксана ШИНКАРУК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕРГОТЕРАПІЯ В СФЕРІ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: І7 Терапія та реабілітація

спеціалізація: Ерготерапія

освітньо-професійна програма: Ерготерапія

статус навчальної дисципліни: обов'язкова

код навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЕТ 12

мова навчання: українська

РОЗРОБНИКИ:

Марина ВІТОМСЬКА, викладач кафедри терапії та реабілітації, доктор філософії з фізичної терапії та ерготерапії,

mvvitomska@uni-sport.edu.ua

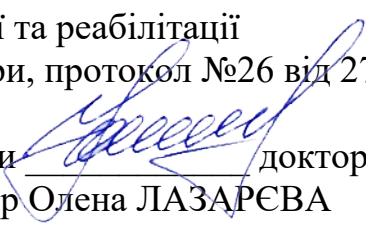
Юлія ШЕВЧУК, викладач кафедри терапії та реабілітації, доктор філософії з фізичної терапії та ерготерапії,

yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації

(засідання кафедри, протокол №26 від 27.08.2025 р.)

Завідувач кафедри доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Олена ЛАЗАРОВА

ПОГОДЖЕНО:

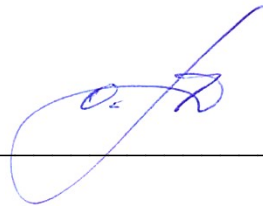
Гарант освітньої програми

Олексій НІКАНОРОВ

Начальник

навчально-методичного відділу

Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти

Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання знань про принципи побудови процесу ерготерапії в осіб із порушеннями психічного здоров'я, умінь застосувати в практичній діяльності теорії і доказову базу про моделі ерготерапевтичної практики в осіб із порушеннями психічного здоров'я; будувати програми ерготерапії для дорослих та дітей із порушеннями психічного здоров'я. Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС. Основні теми: ерготерапія в психіатрії; ерготерапія осіб із тривожними розладами; ерготерапія осіб із розладами настрою; ерготерапія осіб із психотичними розладами; ерготерапія осіб із деменцією. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating of the knowledge about the principles of the process of ergotherapy in persons with mental health disorders, the ability to apply the theory and evidence base in models of ergotherapeutic practice in persons with mental health disorders; build ergotherapy programs for adults and children with mental health disorders. The volume of discipline is 4 ECTS credits. Main topics: occupation therapy in psychiatry; occupational therapy for persons with anxiety disorders; occupation therapy of persons with mood disorders; occupational therapy of persons with psychotic disorders; occupational therapy for people with dementia. The final evaluation is based on the results of current control and scoring.

Мета навчальної дисципліни – отримання теоретичних знань і практичних навичок побудови процесу ерготерапії в осіб із порушеннями психічного здоров'я.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 07. Здатність працювати автономно. ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий

	спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості. СК.02 Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну. СК 10. Здатність вирішувати складні етичні дилеми на основі поглибленого розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп, популяцій чи спільнот, пропагувати етичні стандарти та цінності ерготерапії. СК 11. Здатність застосовувати високоспеціалізовані знання і навички професійного та академічного спілкування, для ефективної передачі інформації про ерготерапію та результати ерготерапії як у рамках міждисциплінарної взаємодії, так і у широкому національному та міжнародному контексті.
--	--

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарськ і		
Денна/ дуальна	12	0	20	0	88	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Клінічна психологія», «Основи медичних знань», «Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

на другому (магістерському) рівні: «Прикладна теорія ерготерапії», «Терапевтичні вміння та навички ерготерапевта».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма/дуальна форма			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Ерготерапія в психіатрії	14	2	4	8
Тема 2. Ерготерапія осіб із тривожними розладами	38	4	4	30
Тема 3. Ерготерапія осіб із розладами настрою.	26	2	4	20
Тема 4. Ерготерапія осіб із психотичними розладами	24	2	4	18
Тема 5. Ерготерапія осіб із деменцією	18	2	4	12
Всього годин:	120	12	20	88

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Ерготерапія в психіатрії

Поняття про психічне здоров'я. Епідеміологія психічних захворювань в Україні. Основні проблеми в організації надання психологічної допомоги та підтримки в Україні. Класифікація психічних захворювань. Ерготерапія у психіатрії: позиція WFOT. Біопсихосоціальний підхід. Принципи практики в сфері охорони психічного здоров'я, орієнтованої на відновлення. Роль ерготерапевта в роботі з людьми, що мають психічні захворювання.

Тема 2. Ерготерапія осіб із тривожними розладами

Тривожні розлади: визначення, класифікація, етіологія, клінічна картина. Медичний менеджмент тривожних розладів. Ерготерапія осіб із тривожними розладами.

Тема 3. Ерготерапія осіб із розладами настрою.

Депресія: визначення, класифікація, епідеміологія, медичний менеджмент. Скринінг депресії. Методи лікування. Ерготерапія осіб із депресією: вплив депресії на виконання заняттєвої активності. Рівні втручання. Принципи втручання. Біполярний афективний розлад (БАР): визначення, класифікація, клінічна картина, лікування БАР. Ерготерапія осіб із БАР.

Тема 4. Ерготерапія осіб із психотичними розладами

Шизофренія та інші психотичні розлади: етіологія, клінічна картина, лікування. Вплив захворювання на заняттєве виконання. Методи та стратегії ерготерапевтичного втручання.

Тема 5. Ерготерапія осіб із деменцією

Деменція: визначення, класифікація, етіологія, клінічні прояви. Вплив на заняттєве виконання. Моделі, методи та стратегії ерготерапії

Тематика практичних занять

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Номер за порядком і назва теми практичних занять	Кількість годин
		денна форма/дуальна форма
Тема 1. Ерготерапія в психіатрії	1. Психічне здоров'я. Загальне поняття та український контекст	2
	2. Ерготерапія в психіатрії Принципи практики в сфері охорони психічного здоров'я, орієнтованої на відновлення. Роль ерготерапевта в роботі з людьми, що мають психічні захворювання.	2
Тема 2. Ерготерапія осіб із тривожними розладами	3. Тривожні розлади: визначення, класифікація, етіологія, клінічна картина. Медичний менеджмент тривожних розладів.	2
	4. Ерготерапія осіб із тривожними розладами.	2
Тема 3. Ерготерапія осіб із розладами настрою	5. Депресія: визначення, класифікація, епідеміологія, медичний менеджмент. Скринінг депресії. Методи лікування. Ерготерапія осіб із депресією: вплив депресії на виконання заняттєвої активності. Рівні втручання. Принципи втручання.	2
	6. Біполярний афективний розлад (БАР): визначення, класифікація, клінічна картина, лікування БАР. Ерготерапія осіб із БАР.	2
Тема 4. Ерготерапія осіб із психотичними	7. Шизофренія та інші психотичні розлади: етіологія, клінічна картина, лікування.	2

розладами	8. Вплив психотичних розладів на заняттєве виконання. Методи та стратегії ерготерапевтичного втручання	2
Тема 5. Ерготерапія осіб із деменцією	9. Деменція: визначення, класифікація, етіологія, клінічні прояви. Вплив на заняттєве виконання. Моделі, методи та стратегії ерготерапії	4
Всього годин:		20

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми навчальної дисципліни	Завдання	Кількість годин
		денна форма/ дуальна форма
Тема 1. Ерготерапія в психіатрії	1. Обґрунтування потреб населення України в ерготерапії для осіб із порушеннями психічного здоров'я.	4
	2. Таксономія активностей повсякденного життя для осіб із порушеннями психічного здоров'я. Науково обґрунтовані ефекти ерготерапевтичної практики в психіатрії: недосліджені питання та виклики. Пройти онлайн курс «Основи психічного здоров'я». Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/foundations-of-mental-health-course/	4
Тема 2. Ерготерапія осіб із тривожними розладами	3. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР): визначення, етіологія, клінічні прояви, вплив на заняттєве виконання. Пройти онлайн курс «Вплив травми на психічне та фізичне здоров'я». Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/the-impact-of-trauma-on-mental-and-physical-health-course/	14
	4. Можливості застосування ерготерапії в осіб із ПТСР	16
Тема 3. Ерготерапія осіб із	5. Післяродова депресія. Депресія у дітей та підлітків.	10

розладами настрою	6. Ерготерапевтичне втручання для осіб із синдромом хронічної втоми та синдромом професійного вигорання	10
Тема 4. Ерготерапія осіб із психотичними розладами	7. Життя із психотичними розладами: аналіз закордонного та вітчизняного досвіду	8
	8. Принципи спілкування із особами, що мають психотичні розлади	10
Тема 5. Ерготерапія осіб із деменцією	9. Принципи взаємодії із особами, що мають деменцію	6
	10. Підготовка до підсумкового контролю	6
Всього годин:		88

Очікувані результати навчання з навчальної дисципліни: формулювання знань про принципи побудови процесу ерготерапії в осіб із порушеннями психічного здоров'я, завдяки:

знанням про: теоретичні рамки практики та моделі ерготерапії в осіб із порушеннями психічного здоров'я; про науково обґрунтовані ефекти ерготерапевтичної практики в психіатрії;

умінням: застосувати в практичній діяльності теорії і доказову базу про моделі ерготерапевтичної практики в осіб із порушеннями психічного здоров'я; будувати програми ерготерапії для дорослих та дітей із порушеннями психічного здоров'я.

Перелік результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація,

Спеціалізація Ерготерапія

Шифр	Результати навчання
РН	РН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб окремих осіб, груп, популяцій і спільнот та визначати доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії. РН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот. РН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми

	реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем. РН 06. Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного оцінювання та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження або завершення реабілітації. РН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот. РН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій. РН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій. РН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування клієнтів/пацієнтів до фахівців інших спеціальностей. РН 20. Брати на себе відповідальність за визначення та ефективне вирішення складних етичних дилем, демонструвати доброчесність і відповідальність, сприяти створенню антикорупційного середовища, пропагувати стандарти доброчесності, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції, відстоювати етичні стандарти та цінності ерготерапії.
--	--

Порядок оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни:

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на

лекційних, практичних заняттях, за виконання зазначених програмою індивідуальних завдань та робіт, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі засоби оцінювання під час заняття та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Засоби оцінювання результатів навчання та розподіл балів з дисципліни:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання під час заняття	Кількість балів за види робіт та загальна кількість балів за тему заняття
1. Психічне здоров'я. Загальне поняття та український контекст	Експрес-контроль	10
2. Ерготерапія в психіатрії Принципи практики в сфері охорони психічного здоров'я, орієнтованої на відновлення. Роль ерготерапевта в роботі з людьми, що мають психічні захворювання.	Робота в малих групах	5
	Сертифікат проходження курсу Physiophedia Plus.	10
3. Тривожні розлади: визначення, класифікація, етіологія, клінічна картина. Медичний менеджмент тривожних розладів.	Робота в малих групах	5
	Сертифікат проходження курсу Physiophedia Plus.	10
4. Ерготерапія осіб із тривожними розладами.	Презентація самостійної роботи	10
5. Депресія: визначення, класифікація, епідеміологія, медичний менеджмент. Скринінг депресії. Методи лікування. Ерготерапія осіб із депресією: вплив депресії на виконання заняттєвої активності. Рівні втручання. Принципи втручання.	Експрес контроль або Обговорення	10
6. Біполярний афективний розлад (БАР): визначення, класифікація, клінічна картина, лікування БАР. Ерготерапія осіб	Робота в малих групах	10

із БАР.		
7. Шизофренія та інші психотичні розлади: етіологія, клінічна картина, лікування.	Розгляд клінічних випадків	10
8. Вплив психотичних розладів на заняттєве виконання. Методи та стратегії ерготерапевтичного втручання	Презентація практичної роботи	10
9. Деменція: визначення, класифікація, етіологія, клінічні прояви. Вплив на заняттєве виконання. Моделі, методи та стратегії ерготерапії	Розгляд клінічних випадків	10
Всього балів:		100

Перед початком заняття науково-педагогічний працівник відповідно до силабусу навчальної дисципліни ознайомлює здобувачів вищої освіти із засобами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 35 балів, до семестрового контролю не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення навчальної дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеним Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання та спорту України (нова редакція).

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Conditions in occupational therapy: effect on occupational performance / [edited by] Ben Atchison, Diane Dirette. 398 p.
2. Creek's Occupational Therapy and Mental Health (Occupational Therapy Essentials). Occupational Therapy Essentials. Churchill Livingstone; 4 edition. April 15. 616 p.
3. Frolek Clark, G., Gavel, M. Occupational Therapy in Mental Health: A Comprehensive Approach. 2nd ed. Philadelphia: Elsevier, 2017. 320 p.
4. Crouch, R., Alers, V. Occupational Therapy in Mental Health: A Guide for Mental Health Professionals. 2nd ed. Oxford: Wiley-Blackwell, 2016. 304 p.
5. Wilcock, A. A., Hocking, C. Occupational Science: A Foundation for the Practice of Occupational Therapy. 3rd ed. London: Wiley-Blackwell, 2018. 368 p.
6. Townsend, E., Polatajko, H. J. Enabling Occupation II: Advancing an Occupational Therapy Vision for Health, Well-being, and Justice through

Occupation. Ottawa: Canadian Association of Occupational Therapists, 2015. 400 p.

7. Tufanaru, C., Munn, Z. Evidence-Based Practice in Mental Health: A Guide for Occupational Therapists. London: Jessica Kingsley Publishers, 2020. 256 p.

8. Kinsella, E. A., Dinsmore, J. Theoretical Perspectives in Occupational Therapy: A Guide to Practice in Mental Health Settings. New York: Springer, 2019. 210 p.

Додаткові:

1. Silvia Clutton, Jani Grisbrooke, Sue Pengelly (2006), Occupational Therapy in Housing.

2. Helen Lohman (2006) Occupational Therapy with Elders. Strategies for the COTA.

3. Kinsella, E. A., Baird, G. Occupational Therapy and Mental Health: A Practical Guide for Mental Health Practitioners. 3rd ed. London: Routledge, 2016. 320 p.

4. Sweeney, E. Creative Approaches to Understanding Mental Health: Strategies for Occupational Therapy Practice. 1st ed. Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers, 2018. 240 p.

5. McKay, E. A. The Role of Occupational Therapy in Mental Health Recovery: A Practical Handbook. 2nd ed. New York: Springer, 2019. 276 p.

6. Daveson, B. A., Williams, J. A. Therapeutic Strategies for Mental Health: Occupational Therapy in Practice. 1st ed. Oxford: Wiley-Blackwell, 2020. 304 p.

7. Glover, A., Houghton, P. Occupational Therapy and Mental Health: Evidence-Based Practice in a Complex World. 1st ed. London: SAGE Publications, 2021. 280 p.

8. Fossey, E., Harvey, C. Occupational Therapy for Psychosocial Rehabilitation: A Practical Guide. 1st ed. London: Routledge, 2017. 260 p.

Електронні:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>

2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>

3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів <http://wfot.org>

4. MoCa test. <https://www.mocatest.org/>

5. Allen Cognitive Levels Assessment. <https://allencognitive.com/allen-scale/>